

**OGÓLNOPOLSKIE
TOWARZYSTWO
OCHRONY
PTAKÓW**

10/2003

**BIULETYN INFORMACYJNY
LESZCZYŃSKIEJ GRUPY OTOP**

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków
Skr. poczt. 335
80-958 Gdańsk 50
tel.\ fax 0 58 341 26 93
office@otop.most.org.pl
www.otop.org.pl

BIULETYN INFORMACYJNY LESZCZYŃSKIEJ GRUPY OTOP

Strona WWW:

www.eko.org.pl/otop-leszno/

Poczta:

otop.leszno@eko.wroc.pl

Redakcja:

Stanisław Kuźniak

Sikorskiego 28/10

64-100 Leszno, tel. 0 65 520 57 02

stakuz@poczta.onet.pl

Rysunki:

Janusz Ratajczak

Skład:

Waldemar Michalak

Leszno, marzec 2003

KRONIKA 2002

9.03. Wrocław. XXIII Zjazd Ornitologów Śląska

Podczas Zjazdu przedstawiono referaty o występowaniu pokląskwy na ugorach, sóweczce w Sudetach Środkowych, i rybitwie białowąsej w dolinie górnej Wisły. Z kolei omówiono występowanie wybranych gatunków ptaków na Śląsku, wyniki monitoringu ptaków lęgowych i najciekawsze obserwacje ptaków na Śląsku w roku 2001.

16.03. Poznań. XIX Spotkanie Ornitologów Wielkopolski.

Bogaty program Zjazdu rozpoczął dr Tadeusz Mizera wystąpieniem pt. „Stan poznania ptaków drapieżnych Polski i Wielkopolski oraz potrzeba dalszych badań”. Następnie omówiono wyniki akcji z 2001 r.: „Ptaki rezerwatów przyrody W Wielkopolsce” (A. Winiecki), „Ptaki lęgowe wyrobisk piasku i żwiru” (Z. Kosiński) i wstępne wyniki badań nad rozmieszczeniem i liczebnością dzięcioła średniego w Wielkopolsce (Z. Kosiński). Wyniki własnych badań nad wąsatką przedstawił A. Surmacki, a nad srokoszem P. Tryjanowski, który w kolejnym wystąpieniu omówił wyniki monitoringu pospolitych gatunków lęgowych. W końcowej części Spotkania przekazano komunikaty i informacje, m.in. S. Kuźniak przedstawił działalność Leszczyńskiej Grupy OTOP w roku 2001.

26.03. Leszno. W Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie S. Kuźniak wygłosił odczyt pt. „Ptaki Leszna i okolic”.

13-14.04. Leszno. VIII Spotkanie Leszczyńskiej Grupy OTOP

Spotkanie odbyło się w I LO. Gościem spotkania był Paweł Dolata, członek Zarządu OTOP. Na wstępie G. Lorek podsumował działalność Grupy w roku 2001, a P. Dolata omówił przebieg IV Walnego Zgromadzenia Członków i zmiany w Towarzystwie. O biologii i ochronie dzierz w Wielkopolsce referował M. Antczak (Poznań), a o biologii wrony siewej P. Zduniak (Poznań). S. Kuźniak przedstawił wyniki z inwentaryzacji ptaków lęgowych w rezerwach przyrody oraz wyrobiskach piasku i żwiru, a także najciekawsze obserwacje ornitologiczne z roku 2001. W drugim dniu odbyła się wycieczka autokarowa po najciekawszych ornitologicznie miejscach, m.in. do rezerwatu „Jezioro Trzebidzkie” i na Zb. Wonieść. W wycieczce uczestniczyło kilkanaście osób z zaprzyjaźnionej Południowo-Wielkopolskiej Grupy OTOP. Przez cały czas towarzyszyła nam ekipa Telewizji Poznańskiej.

3.05. Leszno. Stanisław Kuźniak otrzymał wyróżnienie Zarządu Miasta Leszna „za wieloletnią pracę w dziedzinie ornitologii, za pracę pedagogiczną i upowszechnieniową z zakresu wiedzy przyrodniczej”.

23-26.09. Zb. Wonieść. Obrączkowanie ptaków (więcej w dalszej części Biuletynu)

5.10. Dzień Ptaków. J. Ratajczak zorganizował kilkusobową wycieczkę na Zb. Wonieść.

11.10. Warszawa. Z okazji Dnia Edukacji Narodowej w konkursie zorganizowanym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu oraz „Głos Nauczycielski” Nauczycielem Roku został Grzegorz Lorek – nauczyciel I LO w Lesznie i Lider Leszczyńskiej Grupy OTOP.

Gawron *Corvus frugilegus* na Ziemi Leszczyńskiej

W roku 2002 w ramach ogólnopolskiej inwentaryzacji kolonii gawronów przeprowadzono kontrolę na Ziemi Leszczyńskiej, obejmującej obszar dawnego województwa leszczyńskiego. Obszar objęty inwentaryzacją wynosił 4153 km². Kontrole przeprowadzono w kwietniu. W inwentaryzacji udział wzięli: C. Brodziak, S. Jakubowski, R. Kempa, S. Kuźniak, M. Lewandowski, A. Lisek, G. Lorek, S. Maćkowiak, W. Michalak, B. Pawlisiak, J. Ratajczak, P. Sieracki, A. Stankowski i Ł. Wojciech.

Rozmieszczenie i wielkość kolonii

Na badanym obszarze stwierdzono 58 kolonii z 2649 gniazdami (ryc. 1). Kolonie stwierdzono w 15 gminach na 32 skontrolowane. Średnia wartość zagęszczenia populacji wynosi 0,6 par/km². Wielkość kolonii wahała się od 2 do 569 gniazd. Stwierdzono też pojedyncze gniazdo w Jutrosinie, niedaleko niewielkiej kolonii. Najwięcej było kolonii małych i średnich, co przedstawia poniższe zestawienie:

- 1-10 par – 18 kolonii
- 11-50 par – 29 kolonii
- 51-150 par – 7 kolonii
- >150 par – 4 kolonie.

Największe kolonie znajdowały się w Kościanie w parku miejskim – 569 gniazd, w Gostyniu przy ul. Wrocławskiej – 226 gniazda oraz w parkach wiejskich w Ślubowie, gm. Góra - 194 i Rudnej Małej, gm. Wąsosz – 189 gniazd.

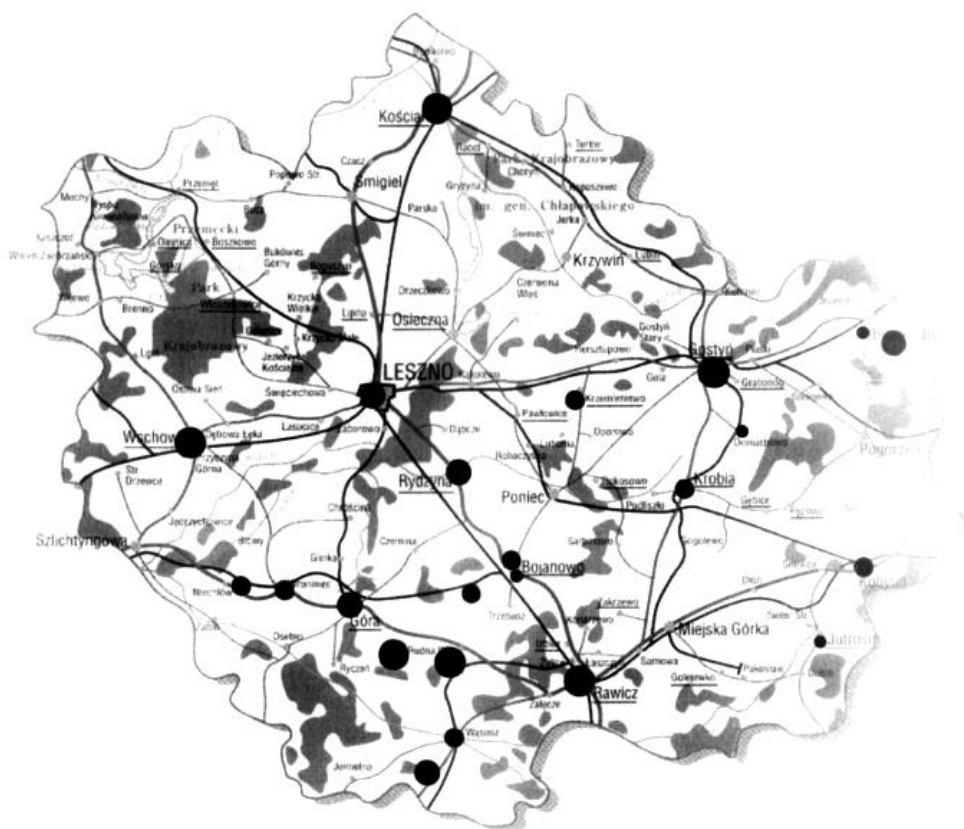
Lokalizacja kolonii.

Najwięcej kolonii i gniazd znajdowało się w miastach – 37 kolonii (63,4 %) z 1647 gniazdami (62,2 %). Kolonie znajdowały się we wszystkich miastach powiatowych. Następnie 10 kolonii (17,2 %) z 238 gniazdami znajdowało się w miasteczkach, a 11 (19 %) z 764 gniazdami (28,8 %) we wsiach. Nie stwierdzono żadnej kolonii poza obszarami zabudowanymi. Kolonie

zlokalizowane były w parkach i na cmentarzach – 21, w skupieniach drzew – 17, w alejach i szpalerach drzew wzdłuż ulic – 15 i na pojedynczych drzewach – 5 kolonii.

Lokalizacja gniazd.

Gniazda zbudowane były na 749 drzewach należących do 18 gatunków. Średnio kolonia zajmowała 12,9 drzew. Na jednym drzewie było od jednego do 62 gniazd, średnio na jednym drzewie znajdowało się 3,5 gniazd. Liczba gniazd zajętych przez kolonie wahała się od jednego do 156. Najwięcej gniazd było na topolach – 558, sosnach – 426, klonach – 280, lipach – 263, jesionach – 242 i dębach – 233. Łącznie na tych 6 gatunkach znajdowało się 75,6 % wszystkich gniazd. Pozostałe zostały zbudowane na następujących gatunkach drzew: grochodrzew, platan, wiąz, wierzba, olcha, kasztanowiec, brzoza, świerk, miłorząb, buk, modrzew i grab.

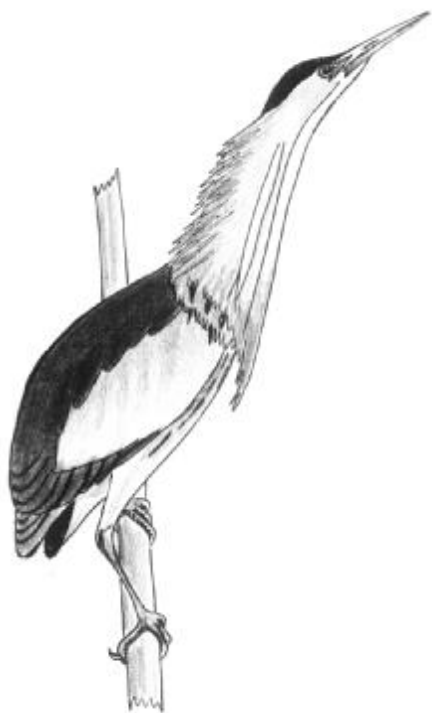

Ryc. 1. Rozmieszczenie koloni gawrona na Ziemi Leszczyńskiej w roku 2002

● - 1-10 par, ● - 11-50 par, ● - 51-150 par, ● >150 par

Stanisław Kuźniak

Inwentaryzacja bączka

W roku 2002 prowadziliśmy kontrolę wybranych zbiorników wodnych w celu wykrycia i zinwentaryzowania bączka *Ixobrychus minutus*. Szczegółową kontrolą zostały objęte jeziora Łoniewskie i Zbęchy oraz stawy rybne w Zglińcu na Zb. Wonieść. Kontrole prowadzono od maja do sierpnia i polegały one przede wszystkim na przeszukiwaniu trzcinowisk. Poniżej przedstawiamy wyniki badań.

Na Jez. Łoniewskim obserwowano 6-8 par lęgowych. Wykryto 5 gniazd. Trzy spośród nich kontrolowano od chwili budowy, poprzez okres wysiadywania jaj, aż do chwili opuszczenia ich przez pisklęta. W 4 gniazdach zaobrączkowano 22 pisklęta. Na Jez. Zbęchy stwierdzono 4 pary. Odszukano 1 zajęte gniazdo oraz 2 niezajęte, pochodzące z wcześniejszych lęgów. Zaobrączkowano 5 piskląt w 1 gnieździe. Na stawach rybnych w Zglińcu gnieździły się 3-4 pary. Znalaziono 2 zajęte gniazda i 4 gniazda, pochodzące z poprzedniego roku. W 3 gniazdach zaobrączkowano 11 piskląt.

Ponadto przeprowadzono sporadyczne kontrole na innych jeziorach, gdzie stwierdzono: 3 pary na Jez. Świerczyńskim Wielkim a po jednej parze na jeziorach Żelazno, Wielkim, Wieleńskim, Grodziskim, Seweryńskim i Wojnowickim. Skontrolowano również ok. 500 metrowy odcinek trzcinowiska nad Jez. Dominickim, gdzie obserwowano 4 pary.

Ogólnie na kontrolowanych zbiornikach wykryto 22-25 par bączka, z tego 14 par z gniazdami (w tym 8 czynnych). Wszystkie czynne gniazda znajdowały się w trzcinach. Natomiast jedno ze starych gniazd znalezione na Jez. Zbęchy zostało zbudowane na gałęziach iwy.

Wykryte gniazda zostały szczegółowo opisane. Gniazda znalezione w fazie wysiadywania jaj zawierały 3 razy po 6 jaj i jedno 5 jaj. Zebrano również szereg innych interesujących danych dotyczących biologii rozrodu tego tajemniczego mieszkańca trzcinowisk.

Janusz Stępniewski, Norbert Dudziak, Andrzej Łakomy

Dzięcioł średni w lasach leśnictwa Długie Stare

W roku 2002 kontrolowałem kompleks lasów w leśn. Długie Stare w celu uzyskania danych na temat liczebności dzięcioła średniego (*Dendrocoptes medius*). Powierzchnia ogólna kompleksu wynosiła 567 ha, z tego kontrolowałem 96 ha starszych drzewostanów liściastych (grondy, łęgi i olsy). Liczenia prowadziłem w dniach: 17 i 24.03 oraz 4 i 10.04. stosując stymulację magnetofonową. Wszystkie stwierdzenia nanosiłem na mapy drzewostanowe. Za rewir zajęty przyjąłem przynajmniej dwukrotne stwierdzenie ptaków. Liczba zajętych terytoriów wyniosła 13, co daje zagęszczenie 1,4 p/10 ha.

Sławomir Maćkowiak

Uratowane pustułki

Pod koniec czerwca od znajomego z nadleśnictwa otrzymałem wiadomość, że pracownicy Centrali Nasiennej w Lesznie znaleźli jakieś młode ptaki drapieżne. Jak się okazało były to młode pustułki. Ptaki gnieździły się w otworze wentylacyjnym. Gdy pisklęta podrosły, zaczęły się przemieszczać i wpadły do pionowego kanału. Uratował je p. Witold Machuła. Wraz z p. Andrzejem Zatorem zaczęli dzwonić do różnych instytucji w Lesznie. Bez skutku. A czasu było niewiele, ptaki były wygłodzone, a pracownicy kończyli pracę. Za zgodą prezesa p. Mirosława Rosy, poniżej gniazda zawiesiłem budkę, w której umieściłem młode pustułki.

Wkrótce rodzice podjęli karmienie młodych, które po kilku dniach wyfrunęły w dorosłe życie.

Prezesowi i pracownikom Centrali Nasiennej w Lesznie dziękujemy za uratowanie pustulek.

Janusz Mandat

Obrączkowanie ptaków na Zb. Wonieść w roku 2002

Pokrzywnica (Fot. M. Kantorski)

Kolejny rok obrączkowania ptaków na Zb. Wonieść nie był udany. Podczas głównej akcji w dniach 23-26.09. zaobrączkowano zaledwie 132 ptaki z 24 gatunków. Ponadto w ciągu roku S. Kuźniak i J. Stępniewski zaobrączkowali 237 ptaków. Łącznie zaobrączkowano 369 ptaków z 25 gatunków. Najliczniej obrączkowano: wąsatkę – 137, trzcinniczka – 57 i potrzosa – 45 ptaków. Ponadto J. Stępniewski zaobrączkował 35 piskląt trzciniaka, 11 bączka i 23 wąsatki.

Wąsatka (Fot. M. Kantorski)

W ciągu roku uzyskano (do 15.03.2002) 7 wiadomości powrotnych o ptakach zaobrączkowanych na zbiorniku i schwytano 3 remizy z zagranicznymi obrączkami.

W latach 1998-2002 zaobrączkowano 3125 ptaków należących do 49 gatunków. W tym okresie uzyskano 17 wiadomości powrotnych i schwytano 11 ptaków z zagranicznymi obrączkami.

S. Kuźniak, J. Stępniewski

Łabędzie nieme z obrożami

15.01.2000 w dolinie Baryczy pod Wyszaniem w stadzie 28 łabędzi niemych obserwowano (SK, GL, SM) ptaka z żółtą obrożą i kodem FM08. Ptak został oznakowany jako samiec w 2 kal. roku życia 17.07.99. na zbiorowym pierzowisku na stawach w Przemkowie.

Inny łabędź niemy z żółtą obrożą FA51 został stwierdzony (N. Dudziak) 11.02.00. na Zb. Wonieść. Ptaka tego ponownie tam widziano 6.10.01. (A. i S. Maćkowiak). Ten ptak został oznakowany jako pisklę 11.09.93 na stawach milickich.

Kolejny łabędź niemy z żółtą obrożą 61CJ i obrączką AS 5822 został stwierdzony 1.09.02. na Jez. Dominickim, gdzie był obserwowany przez ok. 2 tygodnie (S. Maćkowiak). Ptak został oznakowany jako samica w 3 kalendarzowym roku życia w St. Morawie i Stawikach k. Szopienic w woj. śląskim.

Coraz więcej ptaków, oprócz łabędzi też gęsi, jest zaopatrywanych w obroże. Warto im więc się dokładnie przyglądać. O gęsiach z obrożami pisaliśmy w Biuletynie nr 3/96. (S. Kuźniak)

Bocian biały z obrączką

Bocian biały obrączkowany jako pisklę 7.07.88. w Tarnowejłące pod Leszmem został stwierdzony na gnieździe z dwoma młodymi 20.07.99 w Janisławicach, gm. Sośnie pod Ostrowem Wlkp. Bociana tego ponownie widziano w tej samej miejscowości 2.04.00. na polu w pobliżu gniazda oraz 8.07.01. podczas karmienia 3 piskląt w gnieździe. Bociana obserwowali i obrączkę odczytywali M. Antczak i P. Dolata. (S. Kuźniak)

(Więcej na stronie www.eko.org.pl/otop-leszno)

Kormoran z obrączką

27.03.02. na Zb. Wonieść (na stawach w Zgłincu) zastrzelono kormorana z obrączką STOCKHOLM 9259414, obrączkowanego jako pisklę 9.06.97 w miejscowości Hattan k. Uppsali w Szwecji. (A. Łakomy)

CO CIEKAWEGO W TERENIE – RAPORT 2002

Kolejny raport przedstawia najciekawsze obserwacje z roku 2002. Niestety, jest on niepełny, gdyż kilka osób nie przekazało swoich obserwacji a niektóre nie zostały zgłoszone do Komisji Faunistycznej. W bieżącym roku obserwacje zestawiono tylko w dwóch działach. Stwierdzenia wymagające weryfikacji uzyskały akceptację Komisji Faunistycznej. W przypadku **kląskawki** *Saxicola torquata* podano tylko nowe stanowiska, a w przypadku **czapli białej** *Egretta alba* tylko liczniejsze pojawy.

Do najciekawszych należą: wykrycie lęgowych **nurogęsi** *Mergus merganser* w ujściu Baryczy, ponowny lęg **rybitwy białowąsej** na Zb. Wonieść, wykrycie dwóch nowych stanowisk **pójdźki** *Athene noctua*, obserwacje **czapli nadobnej** *Egretta garzetta*, **brodziec pławny** *Tringa stagnatilis*, **rudogłówki** *Lanius senator* i **czarnowrona** *Corvus c. corone*.

Obserwacji do kartoteki dostarczyli: G. Bella (GB), C. Brodziak (CB), N. Dudziak (ND), K. Furmańczyk (KF), M. Janczukowicz, R. Kempa (RK), S. Kuźniak (SK), A. Łakomy (AŁ), S. Maćkowiak (SM), J. Mandat, Ł. Matuszak, W. Michalak (WM), J. Ratajczak (JR), P. Sieracki, A. Stankowski (AST), J. Stępniewski (JS), P. Szymański (PSZ), Ł. Wojciech (ŁW).

PTAKI LĘGOWE

Perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*

12 V: 2 p. z gniazdami, Radosław, gm. Góra (SK, SM)

10 VII: 1 p. z 2 juv., Zb. Wonieść (SK, JR)

Zausznik *Podiceps nigricollis*

20 VIII: 1 p. z 2 juv., Zb. Wonieść (SK)

Kormoran *Phalacrocorax carbo*

3 IV: 106 zajętych gniazd, Wyszaków (SK, CB)

Bąk *Botaurus stellaris*

2 IV-V: 1 rew., Jez. Łoniewskie (JS)

16 II-VII: 5 rew., rez. „Jezioro Trzebidzkie” (JS, AŁ)

16 II-VII: 4 rew., J. Wielkie (JS)

16 II-VII: 2 rew., J. Małe (JS)

II-IX: 3-4 rew., Zb. Wonieść (tylko stawy) (JS)

Czapla siwa *Ardea cinerea*

3 IV: 90 zajętych gniazd, Wyszaków (SK, CB);

3 IV: 15 gniazd zajętych, Chobienia (SK, CB)

12 VI: 35 zajętych gniazd, Grodzisko (SK)

24 VI: 22 zajęte gniazda, Olejnica (SK, CB)

Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*

3 IV: 1 p. z 8 pull., Bełcz Wielki (SK, CB, JS)

Podgorzalka *Aythya nyroca*

14 IV-9 VII: 1-2 p., Zb. Wonieść (AŁ, JS)

Nurogęs *Mergus merganser*

5 V: 1 ♀ z 12 pull., Wyszanów-ujście Baryczy (Ł.Wojciech)
11 V: 2 ♀♀ z 5 i 5 pull., Wyszanów-ujście Baryczy (Ł.Wojciech)

Trzmielojad *Pernis apivorus*

12 VI: 1 p. z gniazdem, k. Leszna (SK, M.Janczukowicz)

Bielik *Haliaeetus albicilla*

Wiosna: 6 par z gniazdami, w dwóch 2 i 1 pull. (CB, SK)

Pustulka *Falco tinnunculus*

Wiosna: 12 p., Leszno (WM)

Brodziec samotny *Tringa ochropus*

21 IV: zaniep. ptak, Kąty, gm. Osieczna (JS)

Kulik wielki *Numenius arquata*

13 IV: 2 p., Sikorzyn, gm. Rawicz (JR)

Rybitwa białowąsa *Chlidonias hybridus*

17 VII: 1 p. z 4 juv., Zb.Wonieść (JS)

Zielonka *Porzana parva*

20 IV-19 V: 5-6 p., Zb. Wonieść (JS)

Pójdźka *Athene noctua*

29 III: 1 p. ?, Garzyn, gm. Krzemieniewo (CB)
29 III: 1 p. ?, Drobnin, gm. Krzemieniewo (CB)
8 VII: 1 p. z juv., Pawłowice (CB, SK)

Siniak *Columba oenas*

28 II-VII: 5-6 p., rez. „Jezioro Trzebidzkie” (JS, AŁ)
24 III: 2 p., leśn. Długie Stare (SM)
24 IV: 2 p., rez. „Wyspa Konwaliowa” (SK, CB)
15 V: 1 p., leśn. Karczma Borowa (KF, PSZ)

Podróżniczek *Luscinia svecica*

8 IV-17 VI: 5-7 p. (znal. gniazdo), Jez. Łoniewskie (JS)
11 IV-7 VI: 3-5 p., rez. „Jezioro Trzebidzkie” (JS)
23-30 IV: 8 p., J. Wielkie (JS)
23 IV-7 V: 4 p., J. Małe (JS)
29 IV: 1 ♂, Zb. Wonieść (JS)

Kłaskawka *Saxicola torquata*

21 IV: 1 p., Lasocice, gm. Święciechowa (SM)
16 VI: 1 p., Radosław, gm. Góra (SM)

Mucholówka mała *Ficedula parva*

9 VI: 1 ♂ śp., Kąty, gm. Osieczna (JS)

Wąsatka *Panurus biarmicus*

II-VIII: 9-10 p., Jez. Łoniewskie (JS)
II-VIII: 10-15 p., rez. „Jezioro Trzebidzkie” (JS)
II-IX: 8 p., J.Wielkie (JS)
II-VI: 3-5 p., J. Małe (JS)
IV-IX: 15-17 p., Zb. Wonieść (JS)

PTAKI NIEŁĘGOWE

Nur czarnoszyi *Gavia arctica*

16 XI: 2 os., Jez.Dominickie (SK, JR)
5 XII: 2 os. + 3 nieozn., Jez. Dominickie (AŁ, JS)
9 XII: 2 os., Zb. Wonieść (AŁ)

Czapla biała *Egretta alba*

10 XI: 13 os., Zb. Wonieść (R. Stelmaszyński)
11. XI: 10 os., Zb. Wonieść (AŁ)

Czapla nadobna *Egretta garzetta*

17 VIII: 1 os., Zb. Wonieść (JR)

Łabędź czarnodzioby *Cygnus columbianus*

9 II: 2 os., Wąsosz (JR)

Bernikla białolica *Branta leucopsis*

6 II: 4 os., Żychlewo-dol. Rowu Polskiego (AST)

3.III: 1 os., Żychlewo-dol. Rowu Polskiego (AST)

16 III: 1 os., Chumiętki-dol. Rowu Polskiego (JR)

31 V: 1 os., Zb. Wonieść (RK)

17 X: 1 os., Zb. Wonieść (CB)

Świstun *Anas penelope*

17 III: 108 os., 24 III: 190 os., Robczysko w dol. Rowu Polskiego (Ł. Matuszak)

26 III: ok. 500 os., Zb. Wonieść (AŁ)

1 IV: ok. 300 os., Jez. Radomierskie (AŁ)

Rożeniec *Anas acuta*

13 III: 45 os., Robczysko, dol. Rowu Polskiego (CB)

26 III: 42 os., Zb. Wonieść (AŁ)

Ogorzalka *Aythya marila*

17 II: 4 ♂♂ i 7 ♀♀, Jez. Radomierskie (AŁ)

16 XI: 3 os., Jez. Dominickie (SK, JR)

Edredon *Somateria mollissima*

20 IX: 1 ♀ osłabiona, padła, Zb. Wonieść (W. Kraśniewski, JS)

Markaczka *Melanitta nigra*

16 XI: 2 ♀♀, Jez. Dominickie (SK, JR)

5 XII: 2 ♀♀, Jez. Dominickie (AŁ, JS)

Uhła *Melanitta fusca*

5 XII: 8 ♀♀, Jez. Dominickie (AŁ, JS)

9 XII: 1 ♀, Zb. Wonieść (AŁ)

Bielaczek *Mergus albellus*

5 II: 4 ♂♂ i 7 ♀♀, Jez. Dominickie (AŁ)

28 II: 2 ♀♀, Jez. Trzebidzkie (AŁ, JS)

28 II: 5 ♂♂ i 1 ♀, Jez. Dominickie (AŁ, JS)

9 XII: 2 ♂♂ i 4 ♀♀, Zb. Wonieść (AŁ)

Szlachar *Mergus serrator*

31 X: 4 os., Zb. Wonieść (JS)

Kobczyk *Falco vespertinus*

5 IX: 2 imm., Leszno (PSZ)

Drzemlik *Falco columbarius*

28 X: 1 os., Bojanowo (JR)

Sokół wędrowny *Falco peregrinus*

2 V: 1 os., Osieczna (JS)

Ostrygojad *Haematopus ostralegus*

23 IX: 1 os., Jez. Łoniewskie (JS)

Czajka *Vanellus vanellus*

30 I: 18 os., Kobylin (AST)

27 III: ok. 3000 os., Gołaszyn, gm.

Bojanowo (Ł. Matuszak)

Siewka złota *Pluvialis apricaria*

20 IV: ok. 1500 os., Żytowiecko-dol. Rowu Polskiego (AST)

Siewnica *Pluvialis squatarola*

9 VII: 1 os., Zb. Wonieść (JS)
25 IX: 2 os., Zb. Wonieść (SK)

Batalion *Philomachus pugnax*

15 VII: 205 os., Klimontów, gm. Niechlów (JR)

Szlamnik *Limosa lapponica*

25 IX: 1 os., Zb. Wonieść (SK i in.)

Brodzicz pławny *Tringa stagnatilis*

15 VII: 1 os., Klimontów, gm. Niechlów (JR)

Mewa mała *Larus minutus*

21 X: 1 ad. i 1 imm., Zb. Wonieść (JS)

Mewa siodłata *Larus marinus*

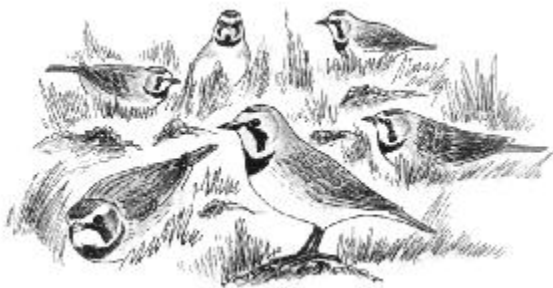
3 IX: 1 ad., Jez. Wielkie (JS, SK)

Rybitwa wielkodzioba *Sterna caspia*

19 IV: 1 os., Jez. Łoniewskie (JS)

Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*

3 III: 1 ♂, Pudliszki (AST)

Górniczek *Eremophila alpestris*

5 I: 28 os., Naclaw, gm. Kościan (RK)
12 I: 1 os., Sikorzyn, gm. Rawicz (JR)
31 X: 1 os., Zgliniec, gm. Krzywiń (JS)

Dymówka *Hirundo rustica*

23 III: 2 os., Zb. Wonieść (CB)

Siwerniak *Anthus spinoletta*

16 XII: 1 os., Jez. Świerczyńskie Wlk. (JS)

Rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*

1 X: 1 os. schwytyany, Zb. Wonieść (JS)

Trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus*

21 X: 1 os., schwytyany, Zb. Wonieść (JS)

Rudogłówka *Lanius senator*

4 V: 1 ♂, Bojanowo (SK, JR)

Czarnowron *Corvus c. corone*

25 IX: 2 os., Wojnowice, gm. Osieczna (SK, RK)
1 XI: 3 os., Bojanowo (JR)

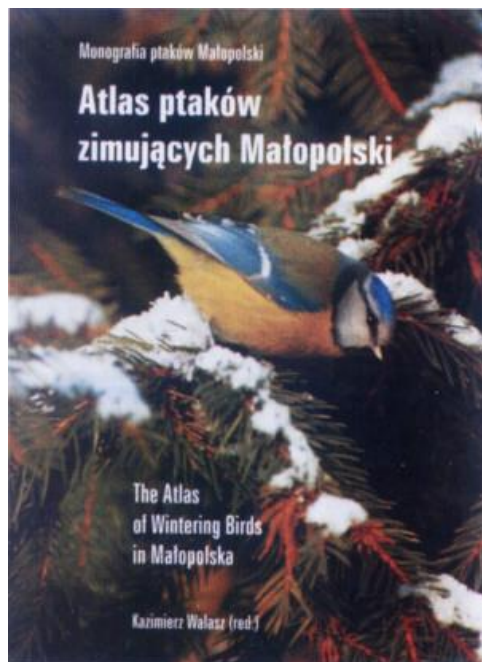
Kruk *Corvus corax*

21 X: cn 60+35+38 os., Zgliniec, gm. Krzywiń (JS)

Śnieguła *Plectrophenax nivalis*

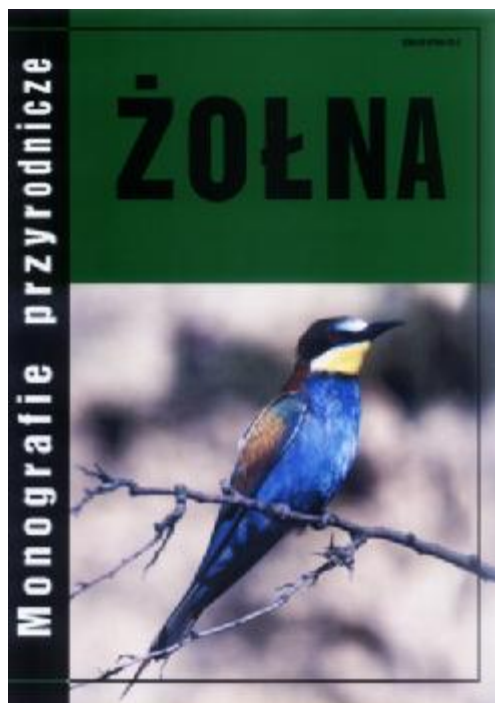
12 I: 15 os., Golina Wielka, gm. Bojanowo (Ł. Matuszak)
26 X: 8 os., Miejska Górka (JR)
3 XI: 1 os., Sowiny, gm. Bojanowo (JR)
23 XI: 1 os., Golina Wiekja (Ł. Matuszak)

CO WARTO PRZECZYTAĆ I MIEĆ W SWOJEJ BIBLIOTECE

Walasz K. (red.). 2000. Atlas ptaków zimujących Małopolski. Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne, Kraków.

Atlas przedstawia występowanie i rozmieszczenie ptaków zimujących w Małopolsce. Dla wszystkich gatunków podano status, ocenę liczebności populacji zimującej, opisano występowanie oraz zmiany liczebności, podano terminy przylotu i odlotu poszczególnych gatunków. Książka zawiera mapki występowania, liczne tabele i wykresy. Uzupełnieniem jest 178 kolorowych zdjęć prezentujących zimowe krajobrazy i wiele gatunków ptaków.

Monografie przyrodnicze. Wydawnictwo Klubu Przyrodników. Świebodzin.

Jest to seria popularnych monografii krajowych gatunków zwierząt. Prezentuje ona przede wszystkim gatunki rzadkie i zagrożone. Opracowania zawierają podstawowe informacje o występowaniu i liczebności gatunków na świecie oraz w Polsce, ich biologii i ekologii, zagrożeniach, problemach i metodach ochrony. Oparte są w dużej mierze na materiałach krajowych i podają dane dotyczące rodzimych populacji gatunku.

O ptakach ukazały się dotychczas monografie kormorana, bielika, cietrzewia i żoły. W najbliższym czasie ukażą się opracowania głuszca i gąsiorka.